

Mas Jaumeandreu

Fonollosa

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Fals. Mas Jaumeandreu s/n (08259 Fonollosa)
Emplaçament Crta. BV3008, al km 7,5 cal agafar la crta. De Canet de Fals i seguir fins a Jaumeandreu

Coordenades:

Latitud: 41.77388
Longitud: 1.75549
UTM Est (X): 396568
UTM Nord (Y): 4625419

Classificació

Número de fitxa 08084-33
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XV-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Des de l'any 1996 la casa està sent objecte d'una acurada restauració, que conserva els elements més característics de la seva arquitectura.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Grup Baucells Alimentació S.A.. Crta. De Barcelona km.60 (08551 Tona)

Fitxes associades:

[Sant Joan de Jaumeandreu](#)

Autoria de la fitxa Raquel valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dc., 13/04/2005 - 02:00

Descripció

Conjunt arquitectònic format pel conjunt d'edificacions que conformen el Mas Jaumeandreu. El nucli original de la casa degué aixecar-se entorn als segles XV-XVI. Es tracta d'un edifici de planta rectangular cobert a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana. Compta amb planta baixa, primer pis i golfes. La façana principal era orientada a migdia, tenint com a obertura principal d'accés a la casa un portal adovellat que s'escau ben bé al centre de la façana. Aquesta façana primigènia de la casa, és actualment inapreciable, ja que ha estat tapada pel conjunt de la resta d'edificis i cossos annexes que s'han anat afegint al llarg dels segles. Tan sols pot apreciar-se el portal principal d'accés, actualment arrebossat i pintat, una finestra balconera al primer pis que s'escau justament a sobre del portal, i una finestra rematada amb arc de mig punt al pis de les golfes i que segurament ha estat refeta. Com a original s'aprecia tan sols la part superior de la façana nord, ja que la planta baixa i el primer pis, ha estat parcialment anul·lades, al construir un seguit de 3 grans tines i una cisterna-posteriorment reconvertida a tina-, que oculten la construcció. De la façana de ponent -també original, destaca un seguit d'obertures fetes a base de petits finestrons quadrangulars, sobresortint la presència d'una finestra balconera a l'alçada del primer pis. Com a element constructiu destacable, cal mencionar l'existència d'una barbacana que remata la part superior de la cantonada N-E de la casa, ubicada ben bé sota teulada. Es tracta d'una peça semicònica invertida, que es va degradant a la seva part inferior, i que recrea un baluart. L'aparell constructiu d'aquest nucli original del mas és fet amb mur de paredat irregular amb carreus petits i molt ben disposats. Amb posterioritat -segurament al llarg del segle XVI- la riquesa produïda pel mas va permetre una ampliació constructiva de la casa, aixecant una torre quadrangular que s'adosava a la façana de migdia de la casa, al cantó de ponent, tapant parcialment la façana principal. Es tracta d'una torre de planta baixa, primer pis, segon pis, i tercer pis, coberta a quatre aigües. L'alçada del primer pis de la torre, és equivalent a la del primer pis i golfes de la casa, sobresortint per sobre de la teulada de la casa el segon i el tercer pis. Sobre la teulada destaca la presència d'un petit campanar d'espadanya, que revela l'existència d'un antic oratori a la planta baixa de la torre. Les obertures de la torre, s'inicien a l'alçada del primer pis al cantó de ponent amb una finestra balconera, i a l'alçada del segon i tercer pis amb finestres rectangulars als cantons de ponent i migdia. La presència d'aquesta torre, amb la seva manca d'obertures a la planta baixa i primer pis, contribueix a oferir un aspecte de fortalesa al mas. Com a elements destacats, cal remarcar la presència d'un petit portal de mig punt a la façana de llevant de la torre, a la planta baixa, que donava accés directe a l'oratori des de l'exterior. També destaca la presència d'un element semicircular exteriorment adossat entre la torre i la façana principal de la casa, i que resultar ser la protecció exterior d'una escala de cargol que permet l'accés als pisos de la torre.

Observacions:

(Continuació descripció) A principis del segle XIX, la riquesa produïda pel conreu de la vinya, i la necessitat d'espais per emmagatzemar i treballar el vi, devien impulsar una tercera fase constructiva, que es va traduir en l'aixecament de diferents cossos que es van adossar a llevant de la casa, i al cantó de llevant de la façana principal, eliminant definitivament la visió de la façana primigènia de la casa. Bàsicament es tracta d'un cos de planta quadrangular amb la coberta inclinada, que s'adosa a la façana principal, al seu cantó de llevant, de planta baixa, primer pis i golfes. Aquest cos es troba aixecat sobre un seguit d'arcades de diafragma que es distribueixen al llarg de la façana de migdia i llevant d'aquest cos, i que fan que bona part de l'espai de la planta baixa es converteixi en un corredor en forma de porxo. L'accés al cos es realitza mitjançant una escala adossada a ponent i que situa la porta principal allindada a l'alçada del primer pis. Aquest portal es devia convertir en la porta principal d'accés al mas, deixant la planta baixa del mas destinada a magatzems i espais de feina, als qual s'accedia a través de l'antic portal adovellat del mas primigeni. Aquesta construcció degué deixar l'espai destinat a vivenda a l'alçada del primer pis. A les finestres del primer pis destaquen dues llindes datades del 1815 i 1844.

Com a construccions d'aquest període cal destacar també l'existència d'un cos de planta quadrangular cobert a dues aigües, ubicat a la cantonada N-E del mas, de planta baixa, primer i segon pis. Per les seves característiques similars a una vivenda, cal pensar que devia exercir les funcions de vivenda de masovers o de personal depenent de la casa. A és a més resta fora del mur que tanca el conjunt central del mas. La porta d'accés es troba ubicada a la façana de llevant, mantenint una entrada totalment independent del mas. Tot el conjunt del mas es troba envoltat per un mur que tanca perimetralment el conjunt d'edificacions a la banda de llevant, migdia i de ponent, deixant uns metres de marge a modus de pati intern de la casa. Aquest mur continua a la banda nord, aprofitant la paret exterior de les tines. El mas Jaumeandreu, comptava amb la propietat de dos masos més ubicats al nord de la finca. Es tracta del mas Puigoliver i del Mas Magí del Balç. Actualment ambdues cases es troben en ruïnes. El mas Puigoliver pertanyia a la casa almenys des del segle XV, i devien ser ocupats i les seves terres conreues per masovers depenents del mas Jaumeandreu. La finca també compta amb un seguit de barraques de vinya, aixecades al llarg del segle XIX, escampades per les seves propietats. Entre elles, destaca una, la qual ha estat recentment restaurada. La casa no compta amb documentació ni fotografies pròpies. Com a tines auxiliars la casa comptava un conjunt de 4 tines adossades construïdes a llevant de la casa, aprofitant un pendent del terreny. Actualment es troben cobertes per la vegetació. A l'interior de la casa es conserven 4 tines de grans proporcions amb l'eixida a l'exterior de la casa, i una cisterna que fou reconvertida com a tina. A l'interior de la casa es conserva una premsa de vi recentment recuperada. A l'església de Sant Vicenç de Fals es conserva una sepultura de la família Jaumeandre datada l'any 1651, i amb el nom de Jaume Jaumenadreu.

Història

Les primeres notícies històriques relacionades amb el mas Jaumeandreu apareixen a mitjans del segle XVI, concretament l'any 1543, quan Joan Andreu i el seu fill Jaume Andreu, pagesos procedents del mas Tuill de Monistrol de Rajadell tenen accés al mas llavors anomenat Torrecabrera i Puig Oliver. Com es pot apreciar en aquests moments el mas era anomenat Torrecabrera, en part segurament per la presència de la torre, que arquitectònicament devia presidir ja el conjunt arquitectònic del mas. L'any 1546 es té constància de l'existència de Jaume Andreu, alias Torre, hereu del mas Torrecabrera i del mas Puigoliver. És sens dubte a partir d'aquest personatge que el mas canvia de nom i resta lligat a la família que a partir d'aquests moments durà el cognom de Jaumeandreu. El seu testament és del 1599, i en ell es pot apreciar com el mas ha passat a convertir-se en un mas econòmicament important i consolidat. També és en el transcurs d'aquests anys quan es construeix la capella de Sant Joan Baptista, ja que al testament es fa una deixa per la capella i s'ordena procedir a pintar-la i decorar-la. A partir d'aquests moments la història del mas resta lligada a la evolució de la família propietària. A la mort de l'últim dels seus descendents, la finca fou adquirida l'any 1996 pel Grup Baucells Alimentació S.A., que procedí a la restauració de la casa i la capella, convertint la finca en una gran explotació vitivinícola.

Bibliografia

AA.DD. (2004-2005). Falchs. nº 12 . Grup de divulgació de la història de Fals. Associació Cultural i Recreativa de Fals. Pag.101-102

